

**Tastesen (S):**

Som ordfører for forslagsstillerne tillader jeg mig herved at fremsætte:

*Forslag til lov om ophævelse af lov om dødsstraf for visse handlinger begået under krig eller fjendtlig besættelse samt om ændring af militær straffelov.*

(Lovforslag nr. L 93).

Jeg skal i øvrigt henvise til lovforslagets tekst og de bemærkninger, som ledsager det.

**Arbejdsministeren (Auken):**

Jeg skal herved tillade mig for folketinget at fremsætte:

*Forslag til lov om ændring af lov om arbejdsformidling og arbejdsløshedsforsikring m. v. (Dagpengeydelsens varighed).*

(Lovforslag nr. L 95).

Forslagets baggrund er den fortsat meget vanskelige beskæftigelsessituation. Beskæftigelseskrisen har nu varet så længe, at et meget stort antal mennesker er ramt ikke alene af arbejdsløshed, men af langvarig ledighed, som medfører dels en vanskelig aktuel situation, dels vanskeligheder med igen at tilpasse sig arbejdslivets krav. Samtidig er der nogle grupper, som har meget svært ved overhovedet at få en rimelig tilknytning til arbejdsmarkedet – det drejer sig navnlig om de unge og kvinderne.

Det er regeringens opfattelse, at dette problem er blandt de aller alvorligste i samfundet i dag, og at alle egnede midler må tages i brug gennem en aktiv erhvervs- og beskæftigelsespolitik for at give de langtidsarbejdsløse en reel mulighed for at vende tilbage til arbejdslivet.

Det må nok erkendes, at regeringen ved formuleringen af den hidtidige erhvervs- og beskæftigelsespolitik har været tilbøjelig til at undervurdere de langtidsarbejdsløses problemer, og at vi derfor først nu er ved at komme i gang med den egentlige politik for at løse disse problemer.

Jeg skal dog pege på, at de øgede bevillinger til arbejdsmarkedsuddannelserne, beskæftigelsesarbejder og en forstærket AF-indsats også i høj grad har taget sigte på at gavne de langtidsledige. Jeg skal også pege på, at arbejdsministeriet flere gange har sørget for, at AF fortrinsvis søger anvist langtidsledige arbejde.

Det er klart, at der nu ved regeringens beskæftigelsesplan og augustforliget i år gennem tilslutning fra flere partier i folketinget blev skabt mulighed dels for øget indsats, dels for en fremtidig mere koordineret planlægning. Jeg tænker her på kurserne for langtidsledige og kvinder, oprettelsen af et beskæftigelsessekretariat i arbejdsministeriet og ikke mindst den særlige kommunale indsats for langtidsarbejdsløse unge, hvor der er givet mulighed for løntilskud til private virksomheder.

Der er således – som også beskrevet i bemærkningerne til forslaget – allerede iværksat en lang række foranstaltninger til bekæmpelse af ledighedsproblemerne. Det er imidlertid bydende nødvendigt, at denne indsats udbygges med foranstaltninger specielt rettet mod langtidsledighedens problemer.

Det er derfor regeringens hensigt at opstille et program specielt med henblik på de langtidsledige, og dette programs indhold er skitseret i forslagens bemærkninger. Det er nævnt, at der i den samlede plan vil indgå uddannelse, beskæftigelsesarbejder og arbejdsformidling. Det er klart, at der i den nøjere planlægning vil blive lagt vægt på erfaringerne fra de foranstaltninger, som allerede er i gang; således må det nævnes, at erfaringerne fra de erhvervsintroducerende kurser for unge (EIFU-kurserne) er særdeles lovende, idet ikke mindre end halvdelen af deltagerne indtil nu er kommet i arbejde.

Hvis løntilskudsordningerne for unge viser sig at have tilsvarende gode resultater, må det alvorligt overvejes at udvide denne ordning til også at omfatte andre grupper. Ganske vist er løntilskudsordninger meget problemfyldte, men ledigheden er et så alvorligt problem, at vi ikke kan tillade os at se væk fra noget acceptabelt middel til at bekæmpe den. Det er naturligvis klart, at noget sådant ikke vil blive søgt gennemført uden nøje forhandlinger med arbejdsmarkedets parter.

Det vil også blive overvejet og forhandlet med kommunerne, om det er muligt at overføre medindflydelsen og det medansvar, som gennem loven om ekstraordinære beskæftigelsesfremmende foranstaltninger af 14. september 1977 blev givet kommuner og amtskommuner for unge arbejdsløse, til også at omfatte de langtidsledige. Det er jo naturligt, at kommunerne, hvis initiativer på så mange andre områder har betydning for folks tilvæ-

[Arbejdsministeren]

relse, også bliver medinddraget i det vigtige område, der hedder beskæftigelsessituationen.

Det program, der er skitseret i bemærkningerne, er – som det også fremgår – bygget op på grundlag af foranstaltninger, som allerede kendes inden for arbejdsministeriets område, med de nydannelser, som situationen kræver. Det er imidlertid klart, at langtidsledighed i dag er et problem, der ikke kun vedrører de områder, der dækkes af arbejdsmarkedsuddannelserne og de traditionelle beskæftigelsesforanstaltninger. Det vil derfor blive overvejet, hvad der kan gøres for grupper, der f. eks. er uddannet på tekniske skoler, handelsskoler og højere læreanstalter. Som nævnt i bemærkningerne har undervisningsministeriet påbegyndt overvejelser om uddannelsesprojekter på sådanne områder. Det må forventes, at der om kort tid vil komme forslag frem om inddragelse af arbejdsløsheds-kasserne og dermed de faglige organisationer i arbejdsformidlingen. Det er mit håb, at de faglige organisationer vil sætte hele deres styrke gennem personkendskab, kendskab til virksomhederne og lokalkendskab i øvrigt ind på at skaffe deres arbejdsløse kolleger ud på arbejdsmarkedet igen.

Endelig vil jeg nævne arbejdet i udvalget vedrørende fordeling af den eksisterende arbejdsmængde og ikke mindst den efterlønsordning, som jeg håber bliver resultatet af arbejdet. Det er givet, at der er ældre arbejdere og funktionærer, som vil foretrække at forlade arbejdsmarkedet, hvis de får mulighed for rimelig økonomisk dækning, og dermed bliver der også arbejdspladser til andre.

Det er regeringens hensigt at forelægge de detaljerede retningslinier til udfyldning af de rammer for indsatsen mod langtidsledighed, som er givet i bemærkningerne, tidligt i det nye år. Der vil imidlertid for nogle af foranstaltningerne være en yderligere planlægnings- og iværksættelsesperiode, som gør, at der først i løbet af 1978 vil være tale om et fuldt etableret apparat. Det er på denne baggrund, at det foreliggende lovforslag skal ses.

Forslaget indeholder for det første en forlængelse af 4 års reglen til udløbet af den periode, regeringens beskæftigelsesplan dækker, altså til 1. januar 1981. Det vil sige, at det også i denne periode vil være tilstrækkeligt for ret til dagpenge, at medlemmet har haft 26 ugers arbejde inden for de sidste 4 år.

Regeringen finder denne forlængelse nødvendig af hensyn til de mange mennesker, som ville blive ramt af en tilbagevenden til 3 år. Derimod er regeringen ikke tilhænger af at udvide reglen til 26 ugers arbejde inden for de sidste 5 år. Arbejdsløshedsdagpenge er en arbejdsmarkedsydelse, og det er nødvendigt, at der stilles krav om tilknytning til arbejdsmarkedet, for at den kan udbetales.

For det andet stilles der forslag om en moratorieordning, således at ingen kan falde for 26 ugers reglen i 1978. Dette forslag skyldes naturligvis det forhold, jeg tidligere har nævnt, at programmet mod langtidsledighed først kan blive effektivt i løbet af næste år og det derfor er rimeligt at sikre de langtidsledige ret til dagpenge, indtil de kan udnytte de tilbud, som vil komme.

Således som forslaget er stillet, vil de ledige, som er faldet for 26 ugers reglen inden 1. januar 1978, ikke blive omfattet af moratorieordningen. Dette skyldes, at ordningen må ses som en del af de foranstaltninger, som afløser den midlertidige 4 års regel, som udløber 1. januar, og at det vil være vanskeligt at afgrænse, hvem der i givet fald også skulle omfattes af ordningen. Jeg er imidlertid klar over, at der kan være store menneskelige problemer forbundet med, at ikke alle, der er ved at falde for 26 ugers reglen, er omfattet, og jeg vil under forslagets behandling være åben over for en ændring på dette punkt.

Det er mit håb, at lovforslaget vil få bred tilslutning i folketinget, og at der også vil være en positiv holdning til de yderligere nødvendige foranstaltninger, som er skitseret i bemærkningerne, således at vi kan få etableret et virkelig effektivt apparat til bekæmpelse af langtidsarbejdsløshedens problemer.

Det er imidlertid også en forudsætning, at dette apparat bruges, og jeg vil derfor til slut rette en appel til alle – de arbejdsløse selv, virksomhederne, arbejdsløsheds-kasserne og organisationerne og alle andre, som berøres af disse problemer – om en fælles indsats for at få et godt resultat ud af de muligheder, som nu skabes for bekæmpelse af arbejdsløsheden.

**Mølgaard (DR):**

Som ordfører for forslagsstillerne tillader jeg mig herved at fremsætte:

[Mølgaard]

*Forslag til folketingsbeslutning om gennemførelse af en jordreform.*

(Beslutningsforslag nr. B 28).

Fra 1960 til 1977 er handelsværdien af Danmarks jord steget fra 17 mia kr. til 194 mia kr., og den stiger fortsat med 2–2½ mia kr. om måneden (eller omkring 75 mill. kr. i døgnet – over 3 mill. kr. i timen). Jordspekulationen og den asociale omflytning af værdier fra dem, der skaber værdierne ved et nyttigt samspil mellem arbejde og kapitalindsats, til dem, der ejer jorden, rider det danske samfund som en mare.

Jordspekulationen og oppustningen af jordværdierne undergraver de politiske bestræbelser for at nå frem til større social retfærdighed og en mere lige fordeling af velstandsfremgangen. Værdioppustningen af jorden umuliggør de politiske bestræbelser for at sikre erhvervslivet de fornødne opsparende midler til mere risikopræget, men samfundsnyttig investering, fordi investering i passiv jordbesiddelse nu kan give et afkast, som ingen produktiv virksomhed kan konkurrere med. Jordspekulationen og de ufortjente gevinster til et mindretal af større jordbesiddere udelukker, at de politiske bestræbelser for at nå frem til en afbalanceret indkomstudvikling, en neddæmpet inflation og et reduceret betalingsbalanceunderskud vil kunne lykkes, fordi krav til lønmodtagerne om tilbageholdenhed ikke vil blive hørt, så længe jordbesidderne ganske arbejdsfrit kan indkassere store gevinster, der betyder mærkbare omkostningsstigninger for hele befolkningen, og så længe lønarbejderne derudover kun har udsigt til større skatte- og afgiftsbyrder. Til dette kommer, at regering og folketing nu gentagne gange har grebet ind i det private arbejdsmarkeds overenskomstforhold gennem tvangsfornyelser eller -forlængelser af overenskomsterne, indefrysning af dyrtidsportioner, fastsættelse af såkaldte »indkomstrammer«, for hvilke de arbejdsfrie kapitalgevinster på jord bestandig har været undtaget – tværtimod er der endog sket lettelse på dette område, eksempelvis ved nedsættelsen af den amtskommunale grundskyldpro-mille.

Derfor må der nu gennemføres en dybtgående og effektiv jordreform, som standser jordspekulationen, som sikrer større lighed i indkomst- og formueudviklingen, som skaber

forudsætninger for en standsning af inflationen, som bringer orden i pengemarkedet og letter de tyngende rentebyrder, som stiller generationerne lige i adgangen til og vilkårene for brugen af Danmarks jord, og som kan bane vej for varige og mærkbare lettelse i skattetryk på arbejde, flid og foretagsomhed.

Derfor opfordrer retsforbundets folketingsgruppe folketingets øvrige partier til at medvirke til en folketingsbeslutning, der pålægger regeringen at forberede og stille de fornødne lovforslag om en jordreform efter de retningslinier, der er anført i forslaget til folketingsbeslutning med bemærkninger.

Forslagsstillerne er selvsagt opmærksomme på, at det påtrængende jordproblem vil kunne løses på andre måder end den her skitserede, og vil være åbne for forhandlinger herom og for tilpasninger i de skitserede retningslinier. Men det afgørende er, at de politiske kræfter i folketinget, der oprigtigt ønsker en løsning af jordproblemet, nu samles om en virkelig dybtgående reform med et klart socialt og retfærdigt sigte, og at de ikke fortsat spredes på sekundære forslag til løsning af problemer, som i betydeligt omfang kan tilskrives, at folketinget ikke har løst det primære og fundamentale jordproblem.

Reformen vil medføre, at jord overalt vil kunne overtages uden købesum såvel til boligformål som til egentlige erhvervs-mæssige formål (f. eks. landbrug eller anden erhvervs-virksomhed), hvorved den kapitalfattige vil opnå en bedre stilling end i dag. Reformen vil desuden medføre, at den enkelte vil kunne opnå samme løn og rente for arbejde og kapitalindsats, uanset om produktionen foregår på jord af den ene eller den anden godhed (bonitets- som beliggenhedsmæssigt), idet den opkrævede jordleje (jordrenten) udligner denne forskel. Reformen vil derved formentlig også kunne modvirke overdrevne koncentrationstendenser i samfundets strukturudvikling.

Reformen vil gøre det naturligt, at en række spørgsmål af f. eks. boligpolitisk, socialpolitisk, erhvervs-politisk og skattepolitisk karakter efterfølgende eller samtidig tages op til nyvurdering. Eksempelvis bør en løsning af jordproblemet kunne bane vej for en hurtigere normalisering af boligmarkedet, ligesom forudsætningerne for den eksisterende